

УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

НАСТАВНИ ПЛАН

Смер за образовање
васпитача у предшколским установама

Наставно-научно веће Учитељског факултета у Београду (у сарадњи са Педагошком академијом за образовање васпитача у предшколским установама из Београда) донело је одлуку да оснује Смер за образовање васпитача у предшколским установама. На њему би се обезбедило високо образовање за васпитаче у предшколским установама у трајању од четири године. Ова одлука је заснована на следећим основним разлозима:

- Досадашња научна сазнања и практична искуства указују да је образовање васпитача за рад у предшколским установама потребно подићи на високошколски ниво, што је предвиђено и новим *Законом о високом образовању*;
- Учитељски факултет по својој матичности и кадровским капацитетима испуњава неопходне услове за образовање васпитача у предшколским установама на споменутом нивоу;
- Судије предшколског васпитања су у значајној мери сродне и компатибилне са студијама основношколског образовања и васпитања па је логично и рационално да се реализују на истом факултету;
- Тиме се доприноси рационализацији мреже високошколских инсатитуција за припремање кадра који се бави образовањем и васпитањем на предшколском и основношколском узрасту.
- Увођењем тзв. *нултог разреда* умногоме се брише граница између професора разредне наставе-учитеља и васпитача у предшколским установама. Ту њихову нову улогу прате и наставни програми Учитељског факултета.

Сматрајући да наведени разлози у довољној мери оправдавају увођење Смера за образовање васпитача у предшколским установама, на Учитељском факултету у Београду сачињен је наставни план студија за предложени нови смер. У изради плана пошло се од анализе знања и способности која су потребна савременом васпитачу у предшколским установама и од потребе за нуђном хоризонталном и вертикалном проходношћу унутар факултета.

Наставни план и програми Смера за образовање васпитача у предшколским установама усвојени су на Већу Универзитета у Београду на седници одржаној 22. 03. 2006. године.

Редни бр. предмета	СТУДИЈСКИ ПЛАН ЗА ПРВУ ГОДИНУ		Број кредита према ECTS	Начини провере знања "
	Назив предмета			
1.	ФИЛОЗОФИЈА СА ЕТИКОМ		5	П+У
2.	СОЦИОЛОГИЈА ПОРОДИЦЕ		5	У
3.	СТРАНИ ЈЕЗИК		6	П+У
4.	РАЗВОЈНА ПСИХОЛОГИЈА		6	П+У
5.	ОПШТА ПЕДАГОГИЈА		6	П+У
6.	ПЕДАГОШКА ИНФОРМАТИКА		4	П+У
7.	СРПСКИ ЈЕЗИК		6	П+У
8.	ЕЛЕМЕНТАРНИ МАТЕМАТИЧКИ ПОЈМОВИ		4	П+У
9.	ВОКАЛНО-ИНСТРУМЕНТАЛНА НАСТАВА		5	У
10.	УПОЗНАВАЊЕ ОКОЛИНЕ		4	П+У
11.	ПЕДАГОШКО-ПСИХОЛОШКА ПРАКСА		3	ПР
	Изборни предмети	ИЗБОРНИ ПЕДАГОШКО-ПСИХОЛОШКИ КУРС	3	У
		ИЗБОРНИ ОПШТИ КУРС	3	У

* Студент обавезно бира 2 изборна курса/предмета, тј. из сваке групе изборних курсева/предмета по један курс/предмет од више понуђених курсева/предмета

** П = писмено; У = усмено

■ ФИЛОЗОФИЈА СА ЕТИКОМ

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 75 ■ ECTS: 5 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: обавезан

Наставни план обухвата две тематске целине. Прва целина односи се на основне проблеме филозофије – њене основне дисциплине и становишта. У овом делу курса студенти ће бити упознати са основним филозофским проблемима – онтолошким проблемом, проблем сазнања, проблемима естетике и филозофске антропологије, као и са проблемима практичне филозофије. Историјски приступ развијању посебних филозофских проблема прижиће студентима могућност упознавања и упоређивања различитих филозофских становишта и праваца.

Друга целина односи се на основне категорије и гране етике (нормативна, примењена и мета-етика). Посебно ће бити обрађена нормативно-етичка становишта (етика врлине, етика дужности и утилитаристичка етика), елементи мета-етике, као и одабрани проблеми (практичне) примењене етике (проблеми биоетике, еколошке и социјалне етике).

■ СОЦИОЛОГИЈА ПОРОДИЦЕ

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 75 ■ ECTS: 5 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: обавезан

Наставни програм обухвата четири тематске области. У оквиру прввр, проучавају се основни појмови о породици и социологији породице, као што су брак сродство, и домаћинство.

Друга област – породица и глобално друштво – обухвата социолошке теорије о породици, место породице у друштвеној структури и типологију породице у савременом друштву, са посебним освртом на типологију породице у Србији и Црној Гори.

Трећа област обухвата брачне и породичне циклусе (породица оријентације, породица прокреације, и породица изолације).

Кроз четврту област проучавају се проблеми патологије породице и утицај патолошких појава на дезорганизацију личности.

■ СТРАНИ ЈЕЗИК I

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 90 ■ ECTS: 6 ■ Полагање испита: писмено и усмено

■ Статус: обавезан

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК I / ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК I

Курс је усмерен на даље развијање способности за активности које се односе на рецепцију, интеракцију и продукцију, а то значи:

- Разумевање усмених саопштења (**слушање**) – разумевање познатих речи и израза из свакодневног говора о себи, породици, блиском и непосредном окружењу, куповини, послу, професији; разумевање огласа, кратких и једноставних порука и реплика (ниво *A2 Заједничког европског оквира за живе језике*)
- Разумевање саопштења у писаној форми (**читање**) – разумевање једноставних популарних текстова, уочавање предвидљивих информација у рекламама, проспектима (ниво *A2*); разумевање текстова писаних обичним језиком, разумевање описа догађаја, изражавања осећања и жеља (ниво *B2*)
- Употреба говорног језика у оквиру активности **говорења** – учествовање у разговору, повезан говор као усмено излагање о прочитаном тексту; способност упуштања у једноставан разговор под условом да саговорник помаже у формулацији; кратак разговор о блиским и познатим темама; способност праћења и разумевања говора, али не и обавезно способност његовог (п)одржавања (ниво *A2*).

Способност да се једноставним средствима преприча догађај, дешавање, епизода из прочитаног текста и да сопствена реакција на то. Парафразирање, цитирање нечијег исказа, повезивање једноставних језичких елемената (ниво Б1)

- Употреба говорног језика у оквиру активности **писања** – способност формулисања кратке, једноставне поруке; писмено излагање о прочитаном тексту; правопис нема примаран значај

РУСКИ ЈЕЗИК I

Курс страног језика на УФ усмерен је на даље развијање **способности** за активности које се односе на **рецепцију, интеркацију и продукцију** а то значи:

* разумевање усменог саопштења (**слушање**)

Разумевање познатих речи и израза из свакодневног говора о себи, породици, блиском и непосредном окружењу, куповини, послу, професији. Разумевање огласа, кратких и једноставних порука и реплика (**A2**).

* разумевање саопштења у писаној форми (**читање**)

A2- Разумевање једноставних, популарних текстова. Уочавање предвидљивих информација у рекламама, проспектима, јеловницима. **Б1-** Разумевање текстова писаних обичним језиком или језиком струке. разумевање описа догађаја, изражавања осећања и жеља.

* употреба говорног језика у оквиру активности **говорења** (учествовање у разговору, повезан говор- усмено излагање о прочитаном тексту и сл.) Изговор нема примаран значај.

A2- Способност упуштања у једноставан разговор под условом да саговорник (наставник) помаже у формулацији. Кратак разговор о блиским и познатим темама. Исказ се може разумети без обзира на проблеме говорника у проналажењу правих језичких средстава, застоје и грешке.

A2- Способност да се простим и једноставним средствима (елементарним говорним структурама које се састоје од упамћених фраза и готових група речи и израза за саопштавање информације) говори-реагује на теме о својој породици, другим људима, будућој професији; способност праћења и разумевања разговора али не и обавезно способност његовог (п)одржавања. Употреба везника за координацију (и, а, али, зато што...) којим се повезују групе речи или речи.

Б1-Способност да се једноставним средствима преприча догађај, дешавање, епизода из прочитаног текста и да сопствена реакција на то. Коришћење вокабулара из текста, парафразирање. Очигледни застоји у тражењу правих речи, исправљање грешака “у ходу”. Способност понављања, цитирања нечијег исказа. Способност повезивања једноставних језичких елемената који се линеарно надовезују један на други.

* употреба говорног језика у оквиру активности **писања**. Способност формулисања кратке, једноставне поруке. Писмено излагање о прочитаном (популарном, стручном) тексту. Правопис нема примаран значај.

■ РАЗВОЈНА ПСИХОЛОГИЈА

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 90 ■ ECTS: 6 ■ Полагање испита: писмено и усмено

■ Статус: обавезан

Наставни програм се у уводном делу усредсређује на дефинисање и разумевање *појма развоја*, као и на *предмет, области и основне теме развојне психологије*. Следи разматрање *развоја у социокултурном контексту, настанка развојне психологије као научне дисциплине*, преглед главних развојнопсихолошких *теорија* и истраживачких *метода* развојне психологије, као и круг тема везаних за *чиниоце развоја* и питање *усмерености развоја*. Следи разматрање *развоја у контексту животног циклуса*, укључујући пренатални и неонатални развој, рани психофизички развој, као и развој најважнијих *психичких функција*: когниције, емоција и говора. Програм се затим усредсређује на круг тема везаних за развој *личности, морални и социјални* развој, а завршава се разматрањем практичних импликација развојнопсихолошких знања, посебно у образовном раду са децом млађег основношколског узраста.

■ ОПШТА ПЕДАГОГИЈА

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 90 ■ ECTS: 6 ■ Полагање испита: писмено и усмено

■ Статус: обавезан

Педагогија као наука и студијска дисциплина. Епистемолошко-методолошке основе педагогије (истраживање у функцији професионалног развоја). Улога педагошког образовања наставника у процесу професионалног развоја. Професионалне улоге наставника. Основи теорије васпитања (развој и основне карактеристике васпитања, могућности и границе васпитања, васпитање и социјализација, однос васпитања, образовање и наставе). Концепције васпитања. Педагошка телеологија и аксиологија (педагошке функције циља васпитања, педагошки циљеви и образовни стандарди, таксономије васпитних циљева). Интелектуално васпитање у контексту савремених теорија учења и наставе. Морално васпитање и савремена школа. Естетско васпитање. Физичко васпитање и развој личности. Основи методике васпитног рада. Општи принципи васпитања. Систем васпитања и образовања (основни чиниоци система васпитања, координација фактора васпитног деловања, школа као васпитно-образовна институција, структура васпитно-образовне делатности школе). Савремени проблеми образовања (педагогија слободног времена, васпитање за демократију, формирање еколошке културе, образовање информационе ере).

■ ПЕДАГОШКА ИНФОРМАТИКА

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 60 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: писмено и усмено

■ Статус: обавезан

Одређење појма информатике. Информациона технологија. Информатика и образовање.

Преглед развоја информатизације образовања. Електронски рачунари-компјутери. Класификација компјутера. Организација компјутера. Микрорачунарски систем. Конфигурација, склопови и принципи рада микрорачунарског система.

Базе података Организација података. Поља, слогови, датотеке и базе података. Системи за управљање базама података

Технологија програмирања на рачунарима. Програмски интерпретери и компајлери. Програми за обраду и штампање текста. Програми за уређење табела и за графо-аналитичку обраду података. Програми за креирање и уређење слика и цртежа. Рад у WINDOWS окружењу. Карактеристике оперативног система Windows 95-2003.

Телекомуникационе технологије. Комуникационе мреже између рачунара у функцији креирања информационог система у образовану. Телефонске и сателитске комуникације креирања информационог система у образовању. Телефонске и сателитске комуникације у образовном процесу и ISDN технологија. Вештачка интелигенција и експертни системи у настави и учењу.

Појам мултимедијалног образовног софтвера. Вредновање образовног рачунарског софтвера. Анализа фактора примене образовног рачунарског софтвера у разредној настави. Основе пројектовања образовног рачунарског софтвера. Приказ софтверских решења и анализирање њиховог доприноса ефикасности наставе и учења

Нове информационе технологије и промене у систему и организацији образовних система. Настава и учење у светлу развоја информатичких технологија. Виртуелна реалност у образовању.

■ СРПСКИ ЈЕЗИК

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 90 ■ ECTS: 6 ■ Полагање испита: писмено и усмено

■ Статус: обавезан

I Општа питања у вези са српским језиком (Порекло српског језика и његово место међу словенским и модерним европским језицима; Српски књижевни језик до 19. века; Стварање модерног књижевног језика у 19. веку и реформа Вука Караџића; Раслојавање језика; Писмо – ћирилица и латиница). **II Граматички систем српског језика – Фонетика и фонологија** (Гласовне промене и алтернације и нормативно-правописна правила; Једначења сугласника; Палатализација, сибиларизација, јотовање и др. промене; Упрошћавање сугласничких група; Екавски и ијекавски изговор). **III Морфологија и творба речи** (Граматичке морфеме – корен, афикси, наставци; Категорије променљивих и непроменљивих речи и њихове граматичке особине: именице, придеви, заменице, бројеви, глаголи, прилози, предлози, везници, узвици, речце; Основни принципи творбе речи српског језика – извођење, слагање, префиксација, позајмљивање). **IV Синтакса** (Синтаксичке јединице и њихове функције – реч, синтагма, реченица; Независне и зависне предикатске реченице; Типологија предикатских реченица; Реченични конституенти; Рекција; Безличне реченице и реченице с логичким субјектом; Функција и значење падежа; Функција и значење глаголских облика). **V Правопис и језичка норма** (Писање великог слова; Састављено и растављено писање речи; Интерпункција). **VI Говорна култура** (Елементи говорне културе у васпитно-образовном раду; Комуницирање са децом; Дијалози; Култура говорног понашања; Језичка толеранција; Говорни узори; Особине јавног говорења).

■ ЕЛЕМЕНТАРНИ МАТЕМАТИЧКИ ПОЈМОВИ

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 60 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: писмено и усмено

■ Статус: обавезан

Елементи математичке логике (константе и променљиве, математички језик, терми, формуле, искази, математички везници, исказне формуле, таутологије, квантификатори, претпоставке, последице, аксиоме, теореме, докази).

Елементи теорије скупова (скуп, елемент скупа, подскуп, партитивни скуп, унија, пресек, разлика, комплемент, уређена двојка, Декартов производ, бинарне релације, релације еквиваленције и поретка, пресликавање, бинарне операције).

Скупови (бројеви): N, Z, Q, I, R

Геометрија: Елементи планиметрије и стереометрије

■ ВОКАЛНО-ИНСТРУМЕНТАЛНА НАСТАВА

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 75 ■ ECTS: 5 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: обавезан

Вокално-инструментална настава је музички предмет и представља увод у предмет *Методика наставе музичке културе*. Студент се образује о основама музичке писмености, вештини вокалног и инструменталног извођења. Предмет захтева два облика наставе: теоријски и практични. Теоријска настава, тј. предавања, обухватају теорију музике, свирање на блок-флаути, певање из нотног текста, слушно опажање (постављање тонских висина), тактирање, извођење ритма. Практична настава, тј. вежбе, обухватају овладавање музичким инструментом у техничком и музичком смислу; утврђивање музичких задатака парлатом и солмизацијом. Због специфичности предмета (савладавање певачких и свирачких вештина) похађа се у два семестра. Испит је усменог карактера са следећим компонентама: свирање на блок-флаути; свирање на клавиру, хармоници; извођење ритма; певање солмизацијом; теорија. Вокално-инструментална настава подстиче индивидуални рад студента, креативност музичке интерпретације, развијање музичких способности и целокупне личности.

■ УПОЗНАВАЊЕ ОКОЛИНЕ

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова 60 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: писмено и усмено

■ Статус: обавезан

Садржаји о живој и неживој природи у настави природе и друштва. Жива и нежива природа. Дивље и домаће животиње. Подела биљака према грађи и изгледу. Човек као саставни део природе. Јединство и условљеност живе и неживе природе. Фенолошка посматрања и израда календара природе и годишњих доба.

Материја: састав, физичке и хемијске промене, неуништивост, материје, загађење материје, еколошка питања. Сунце: светлосно и топлотно значење, озонске рупе, стаклене баште и киселе кише, утицај индустрије на временске прилике, природне појаве у току годишњих доба. Вода: особине, састав и кружење воде. Значај воде за живи свет. Загађивање водених екосистема. Ваздух: особине и састав. Значај ваздуха за живи свет. Загађење ваздуха, праћење квалитета ваздуха. Тло: постанак, својства и састав тла. Минерали, руде и метали. Горива: карактеристике, подела и значај. Рационално коришћење горива. Магнетизам, електрицитет, израда струјног кола. Кретање и отпори при кретању.

Географија. Појам, предмет проучавања, подела и историјски развој. *Елементи физичке географије.* Грађа, састав, старост Земље и Земљине коре. Облик и кретање земље. Компоненте географског омотача. *Картографија.* *Оријентација у простору.* Друштвено-географски појмови. Насеља, становништво, привреда. *Основе физичко-географске, друштвено-географске и регионално-географске црте Србије и Црне Горе.* *Локална географска средина.* *Географски садржаји у настави природе и друштва.*

Историја српског народа. Појам и предмет проучавања историје. Периодизација историје и историјски извори. Средњи век: од насељавања на Балканско полуострво до слома деспотовине (од 5. до 15. века). Под туђинском влашћу (од 15. до 18. века). Борба за независност и уједињење (1804 -1918). Срби у Југославији (1918-1991). Нова политичко-географска карта после рата на тлу Југославије. Историјски садржаји у настави природе и друштва.

■ ПЕДАГОШКО-ПСИХОЛОШКА ПРАКСА

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова 45 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: практично ■ Статус: обавезан

Педагошка пракса

Циљ педагошке праксе је да студенти стекну непосредно искуство о школи из улоге учитеља, обједине теоријско и практично педагошко знање, развију активан, истраживачки приступ према педагошкој делатности.

Тематске целине: школа као институционални контекст, настава као најорганизованија форма васпитно-образовног рада, положај, улоге и активности ученика, професионалне улоге учитеља, учитељ као истраживач, професионалне улоге педагога.

Психолошка пракса

1. Развој појмова
2. Развој односа сарадње
3. Разумевање правила игре
4. Дечја интересовања
5. Конструктивно решавање конфликта
6. Психолошке полне разлике
7. Замена улога: вежбање децентрације (посматрање наставног процеса са тачке гледишта детета)

Редни бр. предмета	СТУДИЈСКИ ПЛАН ЗА ДРУГУ ГОДИНУ		Број кредита према ECTS	Начини провере знања
	Назив предмета			
1	СРПСКА/НАЦИОНАЛНА КУЛТУРА У ЕВРОПСКОМ КОНТЕКСТУ		3	П
2	СТРАНИ ЈЕЗИК II		3	П+У
3	ПРЕДШКОЛСКА ПЕДАГОГИЈА		6	П+У
4	ПОРОДИЧНА ПЕДАГОГИЈА		3	П+У
5	ПЕДАГОШКА ПСИХОЛОГИЈА		4	П+У
6	УВОД У ТУМАЧЕЊЕ КЊИЖЕВНОСТИ		4	П+У
7	ГОВОРНА КУЛТУРА		4	П+У
8	ДРАМА И ПОКРЕТ		6	ПР
9	ОСНОВИ ДИДАКТИКЕ		4	П+У
10	ТЕЛЕСНИ РАЗВОЈ И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ		6	П+У
11	ВИЗУЕЛНЕ УМЕТНОСТИ		3	ПР
12	ОБРАЗОВНА ТЕХНОЛОГИЈА		4	П+ПР
13	МЕТОДИЧКА ПРАКСА		4	ПР
14	Изборни предмети	ИЗБОРНИ ОПШТИ КУРС	3	У
15		ИЗБОРНИ ПЕДАГОШКО- ПСИХОЛОШКИ КУРС	3	У

* Студент обавезно бира 2 изборна курса/предмета, тј. из сваке групе изборних курсева/предмета по један курс/предмет од више понуђених курсева/предмета

** П = писмено; У = усмено

■ СРПСКА/НАЦИОНАЛНА КУЛТУРА У ЕВРОПСКОМ КОНТЕКСТУ

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 45 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: обавезан

I Појам и специфичности српске културе (Древне цивилизације на простору Србије; Савремена национална и културна мапа Републике Србије; Простори српске културе; Српска етнолошка слика; Облици српске културе – свакидашњи живот, језик, уметност, наука; Три типа српске културе). **II Наслеђе словенске културе – српскословенска култура** (Родовска заједница; Словенска митологија; Народна уметност/фолклор и стваралаштво; Пагански поглед на свет). **III Основи српсковизантијске културе** (Примање хришћанства; Стварање српске средњовековне државе и цркве; Формирање књижевног језика; Уметности; Средњовековни поглед на свет). **IV Модерна грађанска култура** (Културни прелом у 18. веку; Формирање модерне српске нације; Развој књижевног језика; Развој уметности; Развој науке; Оснивање културних институција; Грађански/просветитељски поглед на свет). **IV Традиционална и модерна култура** (Разновременост и истовременост различитих културних модела). **VI Српска култура у европском контексту** (Самосвојно и рецепцијско у српској култури; Српска култура између Истока и Запада; Српска култура у новом добу).

■ СТРАНИ ЈЕЗИК II

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 45 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: обавезан

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК II – ЈЕЗИК СТРУКЕ / ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК II – ЈЕЗИК СТРУКЕ

И даље се развијају све 4 језичке вештине, а студенти оспособљавају за самостално усмено и писмено изражавање, али је сада акценат на разумевању стручне литературе из области: психологије, педагогије, дидактике, методика наставе појединачних предмета, књижевности за децу. Главне теме: Психолошки развој детета, Савремена породица, Мотивација код деце, Проблем насиља, Вештина усменог изражавања, Сналажење у простору, Образовање и школски системи.

- **Слушање** – разумевање главних делова неког говорног исказа везаног за струку, ако је артикулација јасна и изговор уобичајен

- **Говорење** – способност једноставног изражавања о тематским областима у оквиру свог поља интересовања, о сопственим искуствима и ставовима; способност кратког изношења разлога и објашњења која се тичу неких мишљења, пројеката и деловања; оспособљеност за једноставно краће припремљено предавање и надовезивање на постављена питања

- **Читање** – разумевање текстова конкретног садржаја са употребом свакодневних фраза или израза везаних за посао и текстова поткрепљених чињеницама који се односе на сопствено поље интересовања; способност да се у тексту пронађу и разумеју релевантне информације или да се уз помоћ општег смисла неког текста или краћег исказа изведе закључак о могућем значењу непознатих речи

- **Писање** – састављање резимеа из струке и кратких извештаја са уобичајеним информацијама и образложењима; писање једноставних текстова који се тичу делокруга сопственог поља интересовања уз коришћење прочитане стручне литературе; повезивање раздвојених елемената у целину, изношење својих ставова или новина на једноставан начин.

РУСКИ ЈЕЗИК II

Даљи рад на усавршавању говорних компетенција. Развијање способности разумевања, понављања, цитирања исказа као и изражавања сопственог мишљења о тексту из струке на руском језику а који је прочитан или одслушан. Способност повезивања језичких елемената који се линеарно надовезују један на други.

* употреба говорног језика - Способност формулисања порука. Мишљења, постављања питања. Изговор и интонација као и флуентност треба да су на вишем нивоу него на претходном нивоу.

Опрезни покушаји у оквиру активности писања. Писмено излагање о прочитаном стручном тексту.

Правопис не треба да има примаран значај.

Теме из области: психологије, педагогије обрађиваће се уз помоћ избора адаптираних текстова.

Теме су следеће: Дете није мали одрасли човек, Дечји конфликти, Разлози за поремећај у понашању старијих предшколаца, Како се формира самопроцењивање, Од позитивних их емоција ка позитивним

поступцима, Дечји вртић и породица, Школа и заштита природе, Говорна етикеција, Васпитање емоција код деце, Игра и развој детета, сл.

■ ПРЕДШКОЛСКА ПЕДАГОГИЈА

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 90 ■ ECTS: 6 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: обавезан

Да се студентима пруже научна сазнања о проблематици образовања деце раних узраста, начинима и садржајима рада са овом децом, специфичностима предшколске методологије, сарадњи са другим факторима од којих зависи развој и учење деце, као и теоријским ставовима о васпитању и образовању путем игре.

- Образовање деце предшколског узраста
- Васпитно-образовне методе у раду са предшколском децом
- Методологија предшколске педагогије
- Функција, израда, примена и евалуација курикулума
- Теорија игара
- Примена игара у васпитно-образовном раду

■ ПОРОДИЧНА ПЕДАГОГИЈА

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 45 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: обавезан

Циљ наставе је да студенти овладају теоријским и практичним знањима о вредносима и могућностима васпитања у породици; да стекну одговарајућа знања у примени појединих ефикаснијих метода, техника и средстава у породичном васпитању.

Основне области су: појам, предмет и задаци породичне педагогије. Породица као васпитна средина. Типологија породица и њихове васпитне могућности. Породица као фактор социјализације. Методе породичног васпитања. Педагошке и психолошке основе породичног васпитања. Средства подстицања деце у развоју. Васпитање деце са посебним потребама. Васпитање деце са поремећеним понашањима. Родитељи и други чланови породице као васпитачи. Програмирање породичног васпитања. Педагошко образовање родитеља. Сарадња породице и вртића. Припрема за полазак детета у вртић.

■ ПЕДАГОШКА ПСИХОЛОГИЈА

**■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 60 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: писмено и усмено
■ Статус: обавезан**

Предмет педагошке психологије и њен значај за наставнике. 1. О савременом наставнику: карактеристике успешног наставника; улоге и компетенције савременог наставника. 2. О ученицима: психолошке карактеристике ученика од 7-11 година; индивидуалне и групне разлике међу ученицима. 3. Подстицање развоја ученика у школи: принципи подстицања развоја психичких функција; социјализација и агенси социјализације личности. 4. О учењу: појам и значај учења за човека; основни облици и принципи учења – примена у школском контексту; карактеристике школског учења и знања; психолошки услови успешног школског учења; врсте, облици и принципи школског учења. 5. О успешном наставном поступку: основне педагошко-психолошке концепције образовања и наставе; психолошки услови успешног наставног поступка; јасна информација у настави; активност ученика у настави; мотивација за школско учење; праћење и вредновање процеса учења и наставе; дизајнирање ситуација учења у настави; припрема ученика за самостално учење (развијање метакурикулума); 6. Управљање социјалним односима у разреду: интеракција и комуникација, социјална клима, правила понашања, проблеми у разреду. 7. Параметри у избору ученика: садржински, дидактички, развојни, језички, ликовно-графички. 8. Сарадња с родитељима ученика.

■ УВОД У ТУМАЧЕЊЕ КЊИЖЕВНОСТИ

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 60 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: обавезан

I О природи и проучавању књижевности (Назив и појам књижевности, Функција књижевности, Књижевност и језик, Књижевност као уметност, Стил и стилистика, Сврха и задаци проучавања књижевности); **II О природи књижевног текста** (Појам и одређење књижевног текста, Текстовни и вантекстовни односи, Одлике песничког језика); **III О разврставању књижевних текстова/класификација књижевности** (Задаци класификације књижевности, Начела класификације, Народна и уметничка /усмена и писана књижевност, Књижевни родови и врсте, Лирика, Епика, Драма, Једноставни књижевни облици, Забавна књижевност); **IV Периодизација српске књижевности** (Појам и одређење српске књижевности, Језик српске књижевности, Три типа српске књижевности); **V Интерпретација књижевног текста** (Појам и одређење интерпретације, Врсте интерпретативних метода);

■ ГОВОРНА КУЛТУРА

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 60 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: обавезан

1. Битни елементи културе говора (ортологије); 2. Лингвистички, естетски и социјални аспекти културе говора); 3. Критеријуми правилног и доброг у говору; 4. Говорни узорни усменог комуницирања; 5. Дикција (акцент речи и реченице; реченична интонација); 5. Основи реторике (особености јавног говорења; говорник; аудиторијум; припрема и остваривање говора; врсте беседништва); 6. Стил и говор (личност говорника и стил; глас, реч и реченица као стилска средства; монолошки и дијалошки говор)

■ ДРАМА И ПОКРЕТ

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 90 ■ ECTS: 6 ■ Полагање испита: практично
■ Статус: обавезан

Наставни план састоји се из теоријског дела и практичног рада са студентима.

Теоријски део курса омогућава студентима да стекну (најосновнију) општу слику о развоју позоришне уметности кроз историју. *Поетика и естетика драме* (које се темеље на сценско-извођачкој пракси). *Естетика позоришног стварања* (естетика глуме, позоришног простора, позоришне режије). Посебан акценат биће стављен на проблеме са којима ће се сусретати будући учитељи при покушају инсценације предлошка представе у саму представу.

Практични рад подразумева примену знања стечених на предавањима у позоришној пракси. Студенти ће имати задатак да у оквиру курса, кроз бројне вежбе, решавају низ проблема и обрађују бројне појмове везане за позориште (појам радње, појам сукоба, појам «знака», мизансен, разлику између текста и подтекста, разлику између драмског текста и текста представе и сл.). Овај део курса оспособљава студенте за рад на представи тако што им омогућава да пролазе кроз цео процес стварања позоришне представе. одабир текста, рад на тексту, прекодирање драмског текста у текст представе, постављање самог мизансцена, одабира музике и костима.

Посебан део курса биће посвећен *драмским играма* и омогућиће студентима лакше савладавање проблема који их очекују у раду са децом у оквиру тзв. школских радионица – проблеми ослобађања детета, развијање маште, концентрације, координације покрета и сл.

■ ОСНОВИ ДИДАКТИКЕ

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 60 ■ ЕCTS: 4 ■ Полагање испита: писмено и усмено
■ Статус: обавезан

Конститутивна питања и развој дидактике. Конститутивна питања дидактике: предмет, методологија, систем и језик. Однос дидактике и других наука. Законитости у дидактици: закони, принципи, правила. Дидактичке теорије. Развој дидактике. **Теорија и врсте наставе.** Настава - појам, смисао, задаци, фактори. Интердисциплинарна заснованост наставе: телеолошка, гносеолошка, психолошка, кибернетичка и др. Дидактичке концепције наставе. Врсте наставе. **Курикуларна теорија и евалуација.** Курикуларна концепција наставе. Циљеви и задаци наставе. Наставни садржај. Активности и начини рада (облици, методе, модели) ученика и наставника у настави. Наставни процес - етапе и организација. Наставни објекти и дидактички медији. Евалуација у настави.

■ ТЕЛЕСНИ РАЗВОЈ И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 90 ■ ЕCTS: 6 ■ Полагање испита: писмено и усмено
■ Статус: обавезан

Стицање знања о **МОРФОЛОШКИМ ДИМЕНЗИЈАМА**

Промене у композицији телесног састава током предшколског периода (телесна висина, телесна тежина, мишићно, коштано и масно ткиво)

Стицање знања о законитостима развоја дечје **МОТОРИКЕ** и повезаности овог развоја са когнитивним, конативним и антрополошким димензијама

Моторички развој (онтогенетски развој моторике код деце од рођења до поласка у школу: појам, развој, садржај).

Периоди развоја крупне и ситне моторике и законитости формирања кретања код деце до: 18 месеци; од 18 до 24 месеца; од 24 до 36; од 3 до 7 година.

Стицање знања из домена анатомије, физиологије и дечје хигијене потребног за размевање телесног и здравственог васпитања деце

Анатомија и физиологија деце посматрани развојно

Хигијена (исхране, ментална хигијена и лична хигијена)

Утицај физичких активности на организам детета

(локомоторни апарат, дисајни систем, кардио-васкуларни систем, ЦНС, на системе у сенци.

Утицај физичких активности на здравље деце и кретне способности

Најчешће болести у дечјем узрасту и њихова превенција

Прва помоћ

Корективна гимнастика

Правилно држање тела и превенција лошег држања

■ ВИЗУЕЛНЕ УМЕТНОСТИ

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 45 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: практично
■ Статус: обавезан

Кратак садржај предмета/курса: Визуелне уметности су уметнички предмет и база су и увод у предмет *Методика наставе ликовне културе*, са којим чине нераскидиву целину. У оквиру овог предмета студенти ће стицати непосредно искуство о креативном процесу кроз лични креативни и извођачки ангажман. Осим тога упознаваће се и овладавати медијима, техникама и материјалима ликовних, примењених уметности и дизајна у оквиру дводимензионалних и тродимензионалних форми. Студенти ће упознавати различите природе материјала, могућности њиховог комбиновања, њихово значење и функцију у контексту израза. Настава се изводи у виду практичних предавања и кроз

самостални рад у ликовном кабинету. Студенти ће бити обавезни да у контексту предмета посећују одговарајуће институције културе и образовања (музеји, галерије, радионице, атељеи), као и остала места као потенцијалне изворе за посматрање и прикупљање материјала за рад. Због специфичности предмета (непосредан практичан рад, природа и континуитет стваралачког процеса, као и условљеност појединих фаза рада и техника неопходним временом) похађа се у два семестра.

■ ОБРАЗОВНА ТЕХНОЛОГИЈА

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 60 ■ ЕCTS: 4 ■ Полагање испита: писмено и практично

■ Статус: обавезан

Појам образовне технологије. Различита схватања образовне технологије. Однос образовне технологије и дидактике. Историјски развој образовне технологије и медијске дидактике. Врсте наставних технологија. Технологија усмене речи. Технологија писане речи. Технологија организованог посматрања. Манипулацијска и оперативна технологија. Аудиовизуелна технологија. Компјутерска наставна технологија. Мултимедијска наставна технологија. Нова информациона технологија. **Појам и класификација дидактичких медија.** Визуелни медији. Текстуални медији. Аудитивни медији. Аудиовизуелни медији. Мултимедијалност у настави; **Традиционални и електронски наставни објекти** Појам наставних објеката. Универзалне и специјализоване учионице. Дидактичке ЦД вредности специјализованих учионица. Електронске учионице. Интерактивне мултимедијалне (виртуелне) учионице (интерактивни видео дискови, интерактивни видео ЦД ром, вишеделни мултимедијални клизећи пано. Мултимедијалне учионице за стране језике. Комуникационе аудиолиније у мултимедијалним учионицама. **Настава и учење преко електронске мреже и електронских медија.** Учење преко електронске мреже. Коришћење алата за претраживање. Проналажење одговарајућих сајтова за учење. Значај одговарајућег мрежног окружења за ефикасно учење. Хипертекст у програмираној настави. Асинхорни и синхронни модели учења коришћењем електронске мреже. Виртуелни универзитети. Елеарнинг и WEB портали у образовању. **Креирање образовног софтвера и оспособљавање студената за припрему предавања.**

Израда образовног софтвера за примену појединих врста наставе (индивидуализована, програмирана, хеуристичка и друго) и примена појединих облика наставног рада (групни, тандем и друго). Оспособљавање студената за организационо-техничку и дидактичко-методичку припрему часова (илустрације, проблем задаци, повратна информација, креирање појединих очигледних (сликовних и звучних) техничких решења и друго. Оспособљавање наставника за коришћење нових технологија. Проблеми у оспособљавању наставника и прихватању нових технологија. Истраживање степена информисаности, потреба и оспособљености наставника за коришћење дидактичко-информатичких иновација. Усавршавање наставника коришћењем традиционалних и савремених извора знања.

■ МЕТОДИЧКА ПРАКСА

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 60 ■ ЕCTS: 4 ■ Полагање испита: практично ■ Статус: обавезан

Редни бр. предмета	СТУДИЈСКИ ПЛАН ЗА ТРЕЋУ ГОДИНУ		Број кредита према ECTS	Фонд наставе у часовима	Начини провере знања "
	Назив предмета				
1	МЕТОДОЛОГИЈА ПЕДАГОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА		5		П
2	МЕТОДИКА ВОР-а		6		П+У
3	МЕТОДИКА РАДА СА ДЕЦОМ СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА		3		П+ПР
4	КЊИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦУ		6		П+У
5	МЕТОДИКА РАЗВОЈА ГОВОРА I		4		У+ПР
6	МЕТОДИКА РАЗВОЈА ПОЧЕТНИХ МАТЕМАТИЧКИХ ПОЈМОВА I		4		У+ПР
7	МЕТОДИКА ЛИКОВНОГ ВАСПИТАЊА I		4		У+ПР
8	МЕТОДИКА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА I		4		У+ПР
9	МЕТОДИКА МУЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА I		4		У+ПР
10	МЕТОДИКА УПОЗНАВАЊА ОКОЛИНЕ I		4		У+ПР
11	МЕТОДИЧКА ПРАКСА		5		ПР
12	Изборни предмети	ИЗБОРНИ ПЕДАГОШКО-ПСИХОЛОШКИ КУРС	3		П+У
13		ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТНИ КУРС	3		П+У
14		ИЗБОРНИ МЕТОДИЧКИ КУРС	3		П+У

* Студент обавезно бира 3 изборна курса/предмета, тј. из сваке групе изборних курсева/предмета по један курс/предмет од више понуђених курсева/предмета

** П = писмено; У = усмено

■ МЕТОДОЛОГИЈА ПЕДАГОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 75 ■ ECTS: 5 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: обавезан

Суштина методологије научног рада у настави. Процес научног сазнавања у настави. Истраживања у настави и образовању: врсте и пројектовање. Методе педагошких истраживања: смисао и значај, критеријуми класификације, врсте, проблем избора и примене. Хипотезе и варијабле у педагошким истраживањима. Поступци и инструменти у педагошким истраживањима: врсте, конструкција, метријске карактеристике и др. Популација и узорак у педагошким истраживањима: појам, врсте, карактеристике, избор узорка, узорковање и др. Обрада и приказивање резултата. Писање извештаја о спроведеном истраживању (принципи научног рада, структура извештаја, култура коришћења извора и др.), обликовање и објављивање стручног и научног рада.

■ МЕТОДИКА ВОР-а

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 90 ■ ECTS: 6 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: обавезан

Организација и структура васпитно-образовног процеса у предшколској установи

Организација простора и избор материјала – педагошки критеријуми. Типови и динамика дечјих активности. Организација рада на остварењу задатака социјалног, интелектуалног, емоционално-афективног, конативног, здравственог-хигијенског, физичког, ликовног, музичког, језичког развоја. Улога васпитача и деце у активностима којима се доприноси целовит развој деце.

Облици планирања и програмирања рада предшколских установа у односу на потребе деце и родитеља

Потребе родитеља и деце и начини њиховог препознавања. Форме и карактеристике програма: целодневни, полудневни, континуирани, парцијални,... Програми са различитим функцијама: социјални, васпитни, превентивни, креативне радионице, играонице,...

Дечја игра и развијање стваралаштва, креативности

Тумачење природе и функције игре у развоју детета. Врсте игара: сензомоторне, симболичке, конструкторске, спонтане, игре са правилима, маште, драмске, и др. Игре и стваралаштво, игре и учење, игре и прихватање моралних норми, игре и социјализација,... Игре и играчке.

Планирање и програмирање васпитно - образовног рада

Појам планирања и програмирања, концепције програма, карактеристике програма и курикулума, отворени курикулум на нивоу групе/вртића, полазишта, циљеви и садржаји плана и програма, облици и методе реализације планова и програма, предметни и интегрисани/тематски приступ конципирању и примени плана и програма, ...

■ МЕТОДИКА РАДА СА ДЕЦОМ СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 45 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и практично

■ Статус: обавезан

1. Предмет циљ и задатак методике рада са децом ометеном у развоју.

Методика рада са децом ометеном у развоју у систему педагошких и дефектолошких дисциплина. Однос специјалних дидактика, опште дидактике, методике и методике рада са децом ометеном у развоју.

2. Облици ометености код ученика млађег основношколског узраста

Ометеност у развоју, посебне и специјалне потребе, гранична стања и специфичне сметње у развоју : појмовно одређење, етиологија, детекција и класификација. Психофизичке могућности и

специфичности функционисања: деце са поремећајима аудитивне и визуелне перцепције, са телесним деформитетима и ограниченом локомоцијом, посттрауматским инвалидитетом и хроничним болестима, са успореним и ограниченим когнитивним развојем и специфичним сметњама и тешкоћама у учењу, са сметњама у комуникацији : фонетско-фонолошким и говорно језичким поремећајима (афоније, дисфоније, ринолалије, различити облици дислалија, муцање, брадилалија, тахилалија, мутизам, алалије). Псеудоретардације, узроци и модели рада. Узроци и облици испољавања поремећаја у емоционалном и социјалном понашању. Специфичне сметње у учењу: развојна дисгнозија, развојна диспраксија, дислексија, дисграфија, дискалкулија. Поремећаји психомоторне организације и облици испољавања моторног дебилитета, тикова, дислатерализованости, хиперкинетичког синдрома.

3. Образовне могућности деце ометене у развоју

Учесталост деце са сметњама у развоју и специфичним проблемима у учењу у основношколском периоду. Примарне и секундарне последице оштећења (сазнајни, моторни, емоционални, говорно-језички, физички и социјални развој). Организација и реализација наставног процеса у односу на врсту и степен ометености. Општи и специјални принципи, методе, поступци и облици наставног рада. Општа и специјална дидактичка средства за рад у односу на облик и степен ометености. Индивидуални рад и индивидуализација у наставном раду. Израда индивидуализованих компензационих образовно васпитних програма према врсти и степену психофизичког недостатка. Организација допунског рада. Праћење и вредновање образовних постигнућа ученика ометених у развоју.

4. Однос према деци ометеној у развоју у процесу образовања

Улога наставника у превенцији и детекцији ометености. Сарадња наставника са дефектолошким, здравственим и установама у којима се реализује рани хабилитационо-рехабилитациони и корективни рад деце ометене у развоју. Сарадња са породицом деце ометене у развоју. Улога наставника у развијању позитивне климе и интерперсоналних односа у ученичком колективу.

■ КЊИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 90 ■ ECTS: 6 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: обавезан

I Одређење и поетика књижевности за децу. Одређење и поетика књижевности за младе. (Појам и одређење књижевности за децу и за младе; Књижевност за децу, књижевност за младе и књижевност уопште; Књижевност за децу и дечја лектира; Дечји свет и свет детињства; Однос естетског и педагошког у делима књижевности за децу и младе; Стилско-тематске особености књижевности за децу и књижевности за младе; Систем жанрова у књижевности за децу и младе; Проучавање књижевности за децу и младе).

II Поезија (Специфичности поезије за децу као књижевне врсте; Шта јесте, а шта није поезија за децу; Традиционална и модерна поезија за децу; Поезија за младе; Песници за децу и младе српске књижевности; Песници за децу и младе европских књижевности).

III Проза (1. *Басне*; Постанак и развој басне; Народне и уметничке басне; Структура басне; 2. *Уметничка бајка*; Од народне ка уметничкој бајци; Структура уметничке бајке; 3. *Приповетке*; Одлике приповедака за децу; Врсте приповедака за децу; 4. *Романи*; Одлике романа за децу; Развој романа за децу; Врсте романа за децу: а) фантастични роман, б) роман о детињству, в) авантуристички роман, г) научно – фантастични роман, ђ) историјски роман), Особености и врсте романа за младе.

IV Драма (Одлике драмске књижевности за децу; Врсте драмске књижевности за децу);

V Народна књижевност као вид књижевности за децу (Књижевност за децу у усменој култури; Врсте народне књижевности у функцији књижевности за децу: а) кратке лирске форме, б) једноставни књижевни облици, в) бајке, новеле, легенде, шаљиве приче и анегдоте, г) народне епске песме и лирско – епске песме);

VI Научно–популарна књижевност (Научно–популарна књижевност као вид књижевности за децу; Врсте научно–популарне књижевности: а) научно – фантастична књижевност, б) аутобиографије и мемоари, в) путописи, г) популарна наука);

VII Савремена књижевност (најновије тенденције у књижевности за децу и младе).

■ МЕТОДИКА РАЗВОЈА ГОВОРА I

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 60 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: усмено и практично
■ Статус: обавезан

Теоријски аспекти појаве и развоја говора: Теорије о усвајању језика, дете као активан носилац свог говорног развоја, облици невербалне комуникације, одлике говора детета од три до седам година.

Функције говора: различите поделе функције говора на пр. (комуникативне или социјалне и приватне).

Методе, облици, средства и принципи рада у раду са децом на развоју говора.

Неговање гласовне културе: Развој слушне дискриминације који обухвата и слушну пажњу, правилно уочавање гласова у речи и гласовне структуре као њиховог ваљаног изговарања, правилна артикулација гласова и на основу ње правилно изговарање речи и реченица, изговор речи у складу са нормама књижевног језика, усавршавање дикције и интонације говора. Говорне игре.

Богаћење дечјег речника и неговање граматички правилног говора: Подстицање развоја речника, језичке игре и активности у богаћењу дечјег речника, језичке радионице.

Методички аспекти дечје књижевности: Методичка упутства за рад са текстовима уметничке и народне књижевности. Нонсенсна књижевност и развој дечјег говорног стваралаштва, описивање, препричавање, причање, импровизација, драматизација текстова.

Говорно стваралаштво: Усвајање различитих облика и техника говорног изражавања и играње елементима говора као основе за развој дечјег говорног стваралаштва кроз стваралачко причање, измишљање, нонсенс, стихотворство итд. **Развијање комуникативних способности деце:** Свакодневне животне ситуације као подстицаји за развој комуникације и говора, говорно-језичке активности за развој комуникативних способности, комплексне активности које пружају могућност ангажовања и изражавања путем различитих медија.

Говорно језичке радионице: Лична искуства деце, развијање комуникације и интеракције (дете-одрасли, дете-дете, дете-деца), коришћење текстова из народне и уметничке књижевности, језички искази, говорно стваралаштво, питања и остали видови вербалног стварања деце.

■ МЕТОДИКА РАЗВОЈА ПОЧЕТНИХ МАТЕМАТИЧКИХ ПОЈМОВА I

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 60 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: усмено и практично
■ Статус: обавезан

Методика развијања елементарних математичких појмова као научна и наставна дисциплина: Предмет методике развијања елементарних математичких појмова; Историјски развој методике формирања елементарних математичких појмова.

Дидактичке основе формирања елементарних математичких појмова: Задачи математичке припреме на предшколском нивоу; Анализа садржаја математике на предшколском нивоу; Методе математичке припреме предшколске деце; Дидактичка средства за развијање елементарних математичких појмова.

Развијања представа детета о: скупу, броју, елементима рачунања, просторним релацијама и оријентацији, елементима геометрије, времену, мерењу.

Игре у функцији развијања елементарних математичких појмова

■ МЕТОДИКА ЛИКОВНОГ ВАСПИТАЊА I

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 60 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: усмено и практично
■ Статус предмета: обавезан

Методика наставе ликовне културе I бави се теоријско уметничким и искуствено уметничким знањима и вештинама из области визуелних уметности у контексту општег образовања.

Тематски оквир 1 : *Визуелне уметности у контексту општег образовања*. Специфичности учења кроз уметности .Значај и улога визуелних уметности у образовном процесу- значај стварања и слободног изражавања у контексту стицања знања. Дечији ликовни израз и његово значење како за дете тако и за наставника. Савремене тенденције у настави визуелних уметности као и однос визуелних уметности са другим предметима.

Тематски оквир 2 : *Теоријски аспекти визуелних уметности*. Основни проблеми теорије и историје уметности: природа и језик визуелних уметности ,основни ликовни елементи, кључни концепти у уметности, процес стварања у уметности, значај креативног деловања, значење уметности у контексту времена, основне одлике стила и епоха.

Тематски оквир 3 : *Језик визуелних уметности*. Кроз сопствено искуство и непосредни рад упознавање са различитим областима *визуелних уметности* : традиционални медији ликовних и примењених уметности, савремени медији, архитектура, фолклорна уметност, уметнички занати. Упознавање различитих традиционалних техника, поступака и материјала који су средства израза у овој области.

■ МЕТОДИКА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА I

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 60 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: усмено и практично
■ Статус: обавезан

У трећој години студенти ће бити упознати са теоријским основама физичког васпитања и дидактичким принципима у настави физичког васпитања.

Наставни план обухвата три тематске целине. **Теоријске основе физичког васпитања**. У овом делу студенти ће бити упознати са методиком физичког васпитања, тумачењу основних појмова, месту и улози физичке културе у систему наука, месту и улози физичке културе у филогенетском и онтогенетском развоју човека, месту и улози физичке културе у савременом друштву и о телесној вежби – вежбању. **Дидактичко – методички садржај**. Посебно ће бити обрађена апликација дидактичких принципа у настави физичког васпитања, примена наставних метода, основни облици педагошке организације рада, мере стимулације и мотивације, мере обезбеђења наставног процеса, планирање наставе, проверавање, праћење и вредновање и услови за реализацију програмских задатака физичког васпитања.

■ МЕТОДИКА МУЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА I

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 60 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: усмено и практично
■ Статус: обавезан

Кратак садржај предмета/курса: Методика наставе музичке културе бави се уметничким, дидактичко-методичким и практичним уметничким знањима из области музике.

Наставним програмом *Методика наставе музичке културе II* обухваћене су две наставне целине:

Општи приступ методици наставе музичке културе

Ова целина експлицира конститутивним питањима (појам, предмет, однос са другим музичким дисциплинама и наукама), место и улогу музичке културе као наставног предмета у општем систему образовања (историјски осврт на развој музичке наставе, савремена схватања - циљ и задаци, структура наставног предмета). Развој музикалности деце узраста од 6 до 11 година.

Активности у настави музичке културе

У оквиру ове наставне целине студенти ће путем извођења (певање/свирање) и слушања музике упознати дечју музичку литературу, искуствено проћи кроз различите видове стваралаштва примереног

узрасту деце у млађим разредима и овладати практичним вештинама и знањима у процесу музичког описмењавања од поставке звука - звучних представа до певања/свирања из нотног текста.

■ МЕТОДИКА УПОЗНАВАЊА ОКОЛИНЕ I

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 60 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: усмено и практично

■ Статус: обавезан

У оквиру предмета студенте треба оспособити да овладају системима поступака и односа у комуникацији са предшколском децом како би допринели структурирању њиховог искуства и појмова о својој непосредној околини. Они треба да се оспособе да структурирају средину која ће подстицати децу да истражују и уче у њој. Своје поступке треба да прилагоде индивидуалним особеностима деце у вртићу. Студент треба да се оспособи да разуме основни циљ предшколског васпитања, три сфере развоја: упознавање и овладавање самим собом, развијање односа и сазнања о другим људима и изграђивање сазнања о околини и начинима деловања на њу. У реализацији садржаја, студента оспособити да пође од животног контекста детета.

Кроз искуствено и партиципаторно учење студенти треба да се оспособе да промишљају поступке, прате и процењују ефекте.

■ МЕТОДИЧКА ПРАКСА

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 75 ■ ECTS: 5 ■ Полагање испита: практично

■ Статус: обавезан

Редни бр. предмета	СТУДИЈСКИ ПЛАН ЗА ЧЕТВРТУ У ГОДИНУ		Број кредита према ECTS	Начини провере знања
	Назив предмета			
1	ШКОЛСКО ПРАВО И АДМИНИСТРАЦИЈА		3	У
2	РАЗВОЈ КУРИКУЛУМА		3	У+ПР
3	МЕТОДИКА РАЗВОЈА ГОВОРА II		5	П+У+ПР
4	МЕТОДИКА РАЗВОЈА МАТЕМАТИЧКИХ ПОЈМОВА II		5	П+У+ПР
5	МЕТОДИКА ЛИКОВНОГ ВАСПИТАЊА II		5	П+У+ПР
6	МЕТОДИКА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА II		5	П+У+ПР
7	МЕТОДИКА МУЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА II		5	П+У+ПР
8	МЕТОДИКА УПОЗНОВАЊА ОКОЛИНЕ II		5	П+У+ПР
9	ИЗРАДА ДИПЛОМСКОГ		5	П+У+ПР
10	МЕТОДИЧКА ПРАКСА		10	ПР
11	Изборни предмети	МЕТОДИЧКИ КУРС	3	У
12		МЕТОДИЧКИ КУРС	3	У

- Студент обавезно бира 2 изборна курса/предмета.

** П = писмено; У = усмено

■ ШКОЛСКО ПРАВО И АДМИНИСТРАЦИЈА

■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 45 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: обавезан

Наставни план и програм обухвата следеће тематске целине: Држава и државне функције; Систем васпитања и образовања; Правне основе система васпитања и образовања; Оснивање и унутрашња организација рада школе; Подзаконски акти којима се регулише рад и унутрашња организација школе; Законска и подзаконска акта из радних односа; Управљање и руковођење школом; Школска документација и администрација; Школска комуникација.

■ РАЗВОЈ КУРИКУЛУМА

**■ Семестар: 1 ■ Фонд часова: 45 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено и практично
■ Статус: обавезан**

Појам и педагошко значење курикулума. Дидактика као теорија курикулума (К. Мелер). Теорија наставе усмерене циљу учења. Структура курикулума: циљ и задаци наставе (место и улога, хијерархија, контрола и вредновање остварености), садржај наставног програма, методе наставе и учења, процедуре евалуације. Развој курикулума - смисао и значај. Принципи развоја (израде) курикулума. Повезивање садржаја и процеса. Активност ученика и наставника у курикуларно конципираној настави. Курикуларно планирање наставе. Теорија курикулума и евалуација.

■ МЕТОДИКА РАЗВОЈА ГОВОРА II

**■ Семестар 2 ■ Фонд часова: 75 ■ ЕCTS: 5 ■ Полагање испита: писмено, усмено и практично
■ Статус: обавезан**

Континуирана педагошка пракса студената.

Развијати особине и вештине васпитача као рефлексивног практичара. Испитивање језичког статуса деце — посматрање, праћење и евидентирање (практична употреба разних инструмената, анализа и интерпретација резултата).

Оспособити студенте за самостално извођење различитих усмерених активности из области говора.

Континуитет, комплексност и интеграцијска усмереност активности из говора и других васпитно-образовних области.

Оспособити студенте за самостално планирање, програмирање, организацију и реализацију васпитно-образовних активности из области говора.

Евалуација и самоевалуација васпитно-образовне делатности. Организовање средине за учење (физичка, социјална и програмска). Оспособити студенте да уочавају, респектују дечје потребе и интересовања из области говора као смернице за организовање и извођење активности.

Организација и рад по центрима активности и интересним радионицама.

Активно учешће студената у језичким и драмским радионицама.

Извори, методе, облици и средства рада — практична примена. Консултативни разговори пре и после извођења активности, менторски рад са студентима, дискусије, округли сто (различите теме из области говора и уопште живота у вртићу) методичка упуства за рад.

Разговори са истакнутим стручњацима и практичарима из ове области. Упознавање у пракси са комплексном и сложеном улогом васпитача у препознавању говорних поремећаја код деце, у корекцији појединих недостатака и развијању правилног граматичког изражавања и дечјег говорног стваралаштва.

■ МЕТОДИКА РАЗВОЈА МАТЕМАТИЧКИХ ПОЈМОВА II

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 75 ■ ECTS: 5 ■ Полагање испита: писмено, усмено и практично
■ Статус предмета: обавезан

Систем методичке праксе студената
Приказ наставних активности
Индивидуалне активности студената
Планирање почетног математичког сазнања

■ МЕТОДИКА ЛИКОВНОГ ВАСПИТАЊА II

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 75 ■ ECTS: 5 ■ Полагање испита: писмено, усмено и практично
■ Статус предмета: обавезан

Методика наставе ликовне културе II бави се стручно методичким и дидактичко методичким поставкама у реализацији садржаја наставе предмета *Ликовна култура*.

Тематски оквир 1: *Стручно методички аспекти визуелних уметности*

Кроз непосредно искуство, упознавање са различитим видовима ликовних активности и могућностима њиховог комбиновања. Специфичне технике, поступци и материјали ликовних, примењених уметности и дизајна који су посебно прилагођени за рад са децом млађег узраста у условима основне школе.

Тематски оквир 2 : *Дидактичко методичка аспекти визуелних уметности*

Упознавање са стратегијама, техникама и методама за рад са децом млађег узраста на проблемима визуелних уметности – избор адекватних задатака у односу на проблем и узраст, проблеми мотивације, извори за посматрање, начини за подстицање и вођење стваралачког процеса. Различити модели краткорочног и дугорочног планирања унутар саме области као и у контексту школског програма. Интегративни садржаји и њихово планирање. Видови праћења напредовања и вредновања ученичких постигнућа.

■ МЕТОДИКА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА II

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 75 ■ ECTS: 5 ■ Полагање испита: писмено, усмено и практично
■ Статус: обавезан

У четвртој години обрађиваће се дидактичко-методички садржаји и стручно-методички садржаји.

Дидактичко – методички садржај. Посебно ће бити обрађена апликација дидактичких принципа у настави физичког васпитања, примена наставних метода, основни облици педагошке организације рада, мере стимулације и мотивације, мере обезбеђења наставног процеса, планирање наставе, проверавање, праћење и вредновање и услови за реализацију програмских задатака физичког васпитања. **Стручно – методички садржаји** У овом делу студенти ће бити упознати са наставним садржајима из програма физичког васпитања ученика. Анализом наставног програма, стројевим вежбама, вежбама обликовања, природним облицима кретања, елементарним, штафетним и спортским играма, вежбама на тлу и акробатиком, вежбама са реквизитима, вежбама равнотеже, дечијим фолклором и ритмичким вежбама и посебним активностима (пливање, смучање, рекреација ученика – настава у природи). Саставни део предмета јесте и методичка пракса студената за III и IV годину.

■ МЕТОДИКА МУЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА II

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 75 ■ ECTS: 5 ■ Полагање испита: писмено, усмено и практично
■ Статус: обавезан

Кратак садржај предмета/курса : Методика наставе музичке културе III

се бави Дидактичко-методичким поставкама у реализацији садржаја наставе музичке културе

У овој наставној целини ученици ће упознати: методе у настави музичке културе (различитост класификације метода, специфичне методе у настави музичке културе, модели коришћења појединих метода на одабраним садржајима). Теоријско утемељење почетне наставе музичке писмености (методе и поступци у оспособљавању ученика за певање/свирање из нотног текста). Специфичности у методичкој организацији часова музичке културе. Планирање циљева, садржаја, активности и процеса у настави музичке културе. Интегративни приступ у реализацији садржаја (могућности и примери). Вредновање постигнућа ученика.

■ МЕТОДИКА УПОЗНАВАЊА ОКОЛИНЕ II

■ Семестар: 2 ■ Фонд часова: 75 ■ ECTS: 5 ■ Полагање испита: писмено, усмено и практично
■ Статус: обавезан

Студентима би био омогућен континуирани боравак у вртићу-вежбаоници где би имао могућности да креира васпитно-образовни процес. Студент би уз помоћ искусног, квалитетног, одабраног васпитача-ментора могао да истражује сопствену праксу, планира рад и креира средину, полазећи од посматрања, схватања и разумевања конкретне деце. Интеракција и разумевање деце пружиле би могућности студенту да функционално планира, засновано на особеностима деце и вртића где студент борави. Посебан сегмент био би посвећен студиозној анализи евалуације васпитних постпака. У форми тимова и заједничких пројеката студената, оцена би резултирала свеукупним процесом и ангажовањем студента током године.

■ МЕТОДИЧКА ПРАКСА

■ Семестар: 2 ■ ECTS: 10 ■ Полагање испита: практично ■ Статус: обавезан

■ ДИПЛОМСКИ РАД

■ Семестар: 2 ■ ECTS: 5 ■ Полагање: писмено, усмено и практично ■ Статус: обавезан